

**ЕВРОПЕЙСКАТА ОТБРАНА
И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УЧАСТИЕ
НА БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС
В РАЗРАБОТВАНЕТО И
ПРОИЗВОДСТВОТО НА
ОТБРАНИТЕЛНИ
ПРОДУКТИ**

Лектор: Йордан Божилов, Софийски форум за сигурност

Място: Българска търговско-промишлена палата

23 април 2025

НОВИ ТЕХНОЛОГИИ В ОТБРАНАТА, КОИТО ПРОМЕНЯТ БОЙНОТО ПОЛЕ

1. Дронове
2. Изкуствен интелект (AI)
3. Добавена реалност
4. Роботика и автоматизация
5. Предефиниране на обучението и симулацията
6. Киберсигурност
7. Блокчейн технологии
8. Интернет на военните неща (IoMT)
9. Квантови изчисления
10. 3D принтиране

Приема се, че малки и средни предприятия и такива, които са предимно в гражданското производство, могат да имат сериозна роля в създаването на военни способности.

Изграждане на европейската отбрана

БЯЛА КНИГА ЗА ЕВРОПЕЙСКАТА ОТБРАНА

ЕВРОПЕЙСКАТА АГЕНЦИЯ ПО ОТБРАНА

PESCO

КООРДИНИРАН ГОДИШЕН ПРЕГЛЕД НА ОТБРАНАТА

ПЛАНЪТ ЗА РАЗВИТИЕ НА СПОСОБНОСТИ (CDP)

СТРАТЕГИЯТА ЗА ЕВРОПЕЙСКА ОТБРАНИТЕЛНА ИНДУСТРИАЛНА И ТЕХНОЛОГИЧНА БАЗА (EDIS)

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОТБРАНИТЕЛНА ПРОМИШЛЕННОСТ

УКРЕПВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОТБРАНИТЕЛНА ПРОМИШЛЕННОСТ ЧРЕЗ ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ОБЩИТЕ ПОРЪЧКИ (EDIRPA)

ЕВРОПЕЙСКАТА ОТБРАНИТЕЛНА ТЕХНОЛОГИЧНА И ИНДУСТРИАЛНА БАЗА (EDTIV)

ЕВРОПЕЙСКИ ИНСТРУМЕНТ ЗА МИР

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА ОТБРАНА

Европейската отбрана

JOINT WHITE PAPER FOR EUROPEAN DEFENCE - READINESS 2030

Европа е изправена пред значителни заплахи, включително война и агресия.

ЕС трябва да избере дали да остане пасивен играч или да предприеме решителни колективни действия за гарантиране на сигурността и просперитета на своите членове.

„European Readiness 2030“ има за цел изграждането на способности за възпиране и пълна отбранителна готовност до 2030 г.

Част от този документ е **„ReArm Europe“** - план за повишаване на отбранителната готовност, подкрепа за Украйна и преодоляване на съществуващи дефицити в отбранителните способности.

ЕК ще подкрепя държавите-членки чрез финансиране, индустриална предвидимост, намаляване на бюрокрацията, засилване на сътрудничеството.

ЕК ще насърчава съвместни поръчки за намаляване на разходите и повишаване на ефективността, както и за подобряване на военната мобилност.

Европейската отбрана

JOINT WHITE PAPER FOR EUROPEAN DEFENCE READINESS 2030

«Държавите-членки винаги ще носят отговорност за собствените си войски, от доктрината до разполагането, както и за нуждите на определянието на потребностите на своите въоръжени сили».

ЕС ще съдейства за:

- Засилване на сътрудничеството в рамките на европейската отбранителна промишленост при разработването, производството и маркетинга на оръжейни системи;
- По-голяма ефективност, взаимозаменяемост и оперативна съвместимост на армиите;
- Намаляване на разходите за модернизация чрез избягване на конкурентни покупки и подобряване на покупателната способност за държавите-членки;
- Поддържане на инфраструктура за мобилност и базирани в космоса комуникации, навигация и наблюдение;
- Насърчаване на партньорствата;

Европейската отбрана

JOINT WHITE PAPER FOR EUROPEAN DEFENCE READINESS 2030

ЕК си поставя следните цели:

- Изграждане на общоевропейски пазар за отбранителна продукция. *Понастоящем този пазар е силно фрагментиран*
 - Обединяване на поръчките за отбрана и насърчаване на съвместното закупуване
 - **Подкрепа за малките и средни предприятия и за технологии с двойна употреба**
- Засилване на изследванията и иновациите, особено в области като изкуствен интелект, дронове, квантови и кибертехнологии

Пет основни стълба за финансиране:

- Увеличаване на бюджетите за отбрана и генериране на допълнителни средства /330 млрд. () + 650 млрд. евро за 4 години/
 - Инструмент SAFE – до 150 милиарда евро чрез заеми, гарантирани от ЕС
 - Гъвкаво използване на инструменти на ЕС: ЕФО, Кохезионна политика, ПВУ
 - Участие на Европейската инвестиционна банка – удвояване на инвестициите до 2 милиарда евро годишно
- Мобилизиране на частен капитал – подобрен достъп за малки и средни предприятия, уточняване на правилата за устойчиво финансиране

Европейската отбрана

JOINT WHITE PAPER FOR EUROPEAN DEFENCE READINESS 2030

ЕК си поставя следните цели:

- Изграждане на общоевропейски пазар за отбранителна продукция. *Понастоящем този пазар е силно фрагментиран*
 - Обединяване на поръчките за отбрана и насърчаване на съвместното закупуване
 - **Подкрепа за малките и средни предприятия и за технологии с двойна употреба**
- Засилване на изследванията и иновациите, особено в области като изкуствен интелект, дронове, квантови и кибертехнологии

Пет основни стълба за финансиране:

- Бюджетите за отбрана /330 млрд. е сумата на годишните бюджети на държавите от ЕС за 2024 г.)
- Генериране на допълнителни бюджетни средства в размер на 650 млрд. евро за 4 години чрез увеличаване на бюджетите за отбрана
 - Инструмент SAFE – до 150 милиарда евро чрез заеми, гарантирани от ЕС, които държавите да могат да теглят
 - Гъвкаво използване на инструменти на ЕС: ЕФО, Кохезионни фондове, ПВУ
 - Участие на Европейската инвестиционна банка /удвояване на инвестициите до 2 милиарда евро годишно/
- Мобилизиране на частен капитал – подобрен достъп за малки и средни предприятия, уточняване на правилата за устойчиво финансиране

Европейската отбрана

JOINT WHITE PAPER FOR EUROPEAN DEFENCE READINESS 2030

СЕДЕМ ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОТБРАНА:

1. Системи за противовъздушна и противоракетна отбрана
2. Артилерийски системи
3. Боеприпаси и ракети
4. Дронове и противодронови системи: безпилотни системи, включително въздушни, наземни, надводни и подводни средства, които могат да се управляват дистанционно или да работят автономно с помощта на усъвършенстван софтуер и сензори и подобряват възможностите, които тези технологии позволяват
5. Военна мобилност
6. AI, квантови технологии, кибер-защита и системи за електронна война: отбранителни приложения, използващи военен ИИ, квантови изчисления и усъвършенствани електронни системи в целия ЕС;
7. Стратегически средства, включително, но не само, стратегически въздушен транспорт и самолети за зареждане с гориво във въздуха, разузнаване и наблюдение, осведоменост за морската среда, космически технологии и други.

СПЕЦИАЛНО ВНИМАНИЕ КЪМ МСП

МСП играят все по-важна роля като гъвкави доставчици на революционни технологии и иновации в отбранителната общност.

ЕК ще подкрепя по-активния принос на МСП към научните изследвания и иновациите в областта на отбраната

ЕК ще предоставя специални възможности на МСП чрез ЕФО и ще насърчава тяхното участие във всички други проекти.

В САЩ преди 10 години има 22 стартапа в отбраната, сега над 860

Трансграничното сътрудничество и нивото на участие на МСП ще е един от критериите за оценка на проекти по ЕФО

Добри примери: Helsing, Чешката компания „INFLATECH“, българската компания „Sinergy. Simulation and Training“

Защо да се участва в проекти в сферата на отбраната?

- Допълнителен източник на финансиране
- Сътрудничество и интеграция с водещи европейски компании
 - Възможност за достъп до нови пазари
 - Модернизация на производството
- Възможности за участие в генериране на отбранителни способности на страната
- Някои проблеми пред фирмите, които искат да участват в производството на отбранителни продукти.

Процес на генериране на способности

1. Национални изисквания
2. В рамките на НАТО и ЕС

ОТБРАНИТЕЛНАТА СПОСОБНОСТ е съвкупност от следните императивно неделими компоненти: доктрини, организационна структура, подготовка, **материални ресурси**, личен състав, командване и управление, инфраструктура, оперативна съвместимост

Продуктите, които бизнесът предлага, трябва да са в общия контекст на способностите.

Към отбранителните продукти има завишени изисквания

Възможности за българските фирми в областта на отбраната

1. Национални програми за генериране на способности / **Програма за инвестиции в отбраната до 2032 г.**, *приета от Народното събрание през 2024 година*
2. Програми на ЕС
3. Програми на НАТО
4. Програми на други съюзни и партньорски държави за придобиване на способности
5. Заемни средства за производство на отбранителни продукти (ЕИБ, ББР, банки)
6. Средства през държавния бюджет за изследователски и научни дейности (Научна програма „Сигурност и отбрана“)

Взаимодействие между Министерството на отбраната и бизнеса.

Българският бизнес трябва да има ключова роля в модернизацията на Българската армия.

Как да се свържат МО-потребител, разработчици и производители

Център за иновации в отбраната???

При закупуване на военна техника от чужди фирми да се договаря участие на български фирми в европейски проекти и консорциуми, както и местно производство на компоненти и материали.

ВАЖНО! България да определи областите, в които ще се специализира, и там да се насочи ресурс.

Нидерландия определи наскоро безпилотните системи, квантумните технологии, космическите технологии, «умните» материали и сензорите като приоритет.

По-тясна координация между фирмите и Министерството на отбраната.

Министерството на отбраната предпочита краен продукт, който да съчетава технология, софтуер и хардуер, а не само отделни компоненти.

Анализ на уроците от войната в Украйна.

Взаимодействие между Министерството на отбраната и бизнеса.

1. **Гъвкаво и бързо придобиване на отбранителни продукти.** /Проблем – процедури по ЗОП, недостатъчен бюджет/
2. Използване на **Европейския фонд за отбрана (EDF)** и **национални програми** за бързо прототипиране. /Националната научна програма „Сигурност и отбрана“/
3. Формиране на **съвместни екипи за разработване и тестване** на нови продукти за отбраната. Например, софтуерни разработчици, специалисти по електроника и технически експерти по различни видове системи да работят пряко с военните по време на учения и тренировки.
Много е важно да има **директна обратна връзка**, чрез която командирите и инженерите да предлагат подобрения в реално време.
4. **Сътрудничество на МО с иновативни компании и академичната общност.** Възможно е да се създаде национален „хъб за отбранителни иновации“, където стартиращи компании, университети и МО да съвместно разработват AI-решения, автономни системи, лазерни оръжия, квантови комуникации и т.н.
5. Провеждане на различни **хакатони** за търсене на решения и стимулиране на участниците с награди и бързи договори за реализиране на прототипи.
6. По-тясно сътрудничество с традиционната българската отбранителна индустрия

Взаимодействие между Министерството на отбраната и бизнеса.

7. **Партньорства** с чуждестранни фирми за трансфер на технологии и съвместно производство.
8. Проекти за нови способности, основани на **роботизирани и безпилотни системи**. Масово внедряване на тактически безпилотни летателни апарати (БПЛА) с различни функции, които да се адаптират спрямо задачата.
9. Разработване на системи за **борба с дронове**.
10. Обучение на „оператори на дронове“. /Форма на военно обучение/
11. Създаване на нови и устойчиви **вериги на доставки**. Създаване на резерви от критични компоненти.
12. Разработване на нови оръжия на базата на **граждански технологии** /напр. лазери/.
13. Засилено **регионално сътрудничество**. Например, съвместни българо-румънски и българо-гръцки програми за разработка и полеви тестове на различни системи.

Новото лого на DGA

Добавената стойност на DGA в рамките на отбраната

DGA, основен играч в икономиката на Франция и в международен план

Модерна, ефективна и новаторска администрация

От създаването си през 1961 г. от генерал дьо Гол за възпиране, DGA е провеждала средно повече от сто операции по въоръжение годишно, което прави възможно покриването на цялата гама оборудване на най-доброто технологично ниво, необходимо на френските армии за изпълнение на техните мисии; осигурява управление на проекти за оръжейни системи през целия живот на програмите; Той подготвя бъдещето на отбранителните системи с цел осигуряване на независимост и стратегическа автономия на Франция.

Неговите технически умения и уникален опит във Франция и Европа го правят архитект на всички технологични успехи на нашите армии.

DGA е най-големият инвеститор в държавата с 20 милиарда евро ангажименти през 2023 г. Много повече от агенция за придобиване, DGA гарантира стратегическата автономност на нашите въоръжени сили.

IDEaS

INNOVATION FOR DEFENCE
EXCELLENCE AND SECURITY

What is IDEaS?

Innovation for Defence Excellence and Security is more than just a funding program. We are accelerating concepts and propelling solutions forward, building a defence innovation ecosystem.

**Learn more about how
IDEaS works**

Get informed

Be the first to know about new challenges and program-specific news.

Subscribe

Featured opportunities

Help solve a challenge faced by the Canadian Armed Forces and get funding to advance your research. Get feedback on your technology from military experts and build your network.

[Stay connected: Seamless transitions between mobile broadband networks](#)

CLOSED Competitive Projects

Seeking solutions for continuous and uninterrupted connectivity when moving between 4G and 5G mobile broadband networks.

[Extended communication coverage: Exploiting connections of Earth and space systems](#)

CLOSED Competitive Projects

Seeking solutions that exploit NTN to enhance network capabilities for operational support in domains of public safety and defence.

[Don't skip a beat: Medical diagnostics and sensing for combat operations](#)

CLOSED Competitive Projects

Seeking portable and deployable medical diagnostic equipment or medical decision support systems to help triage casualties in a combat environment.

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА ОТБРАНА

ЕФО е инструментът на Комисията за подкрепа на научните изследвания и развитието в отбраната.

Основните му цели са:

Да насърчава сътрудничеството между компаниите, включително МСП и изследователските центрове

Да стимулира развитието на отбранителните способности чрез инвестиции.

Да помогне компаниите да разработват авангардни и оперативно съвместими отбранителни технологии и оборудване.

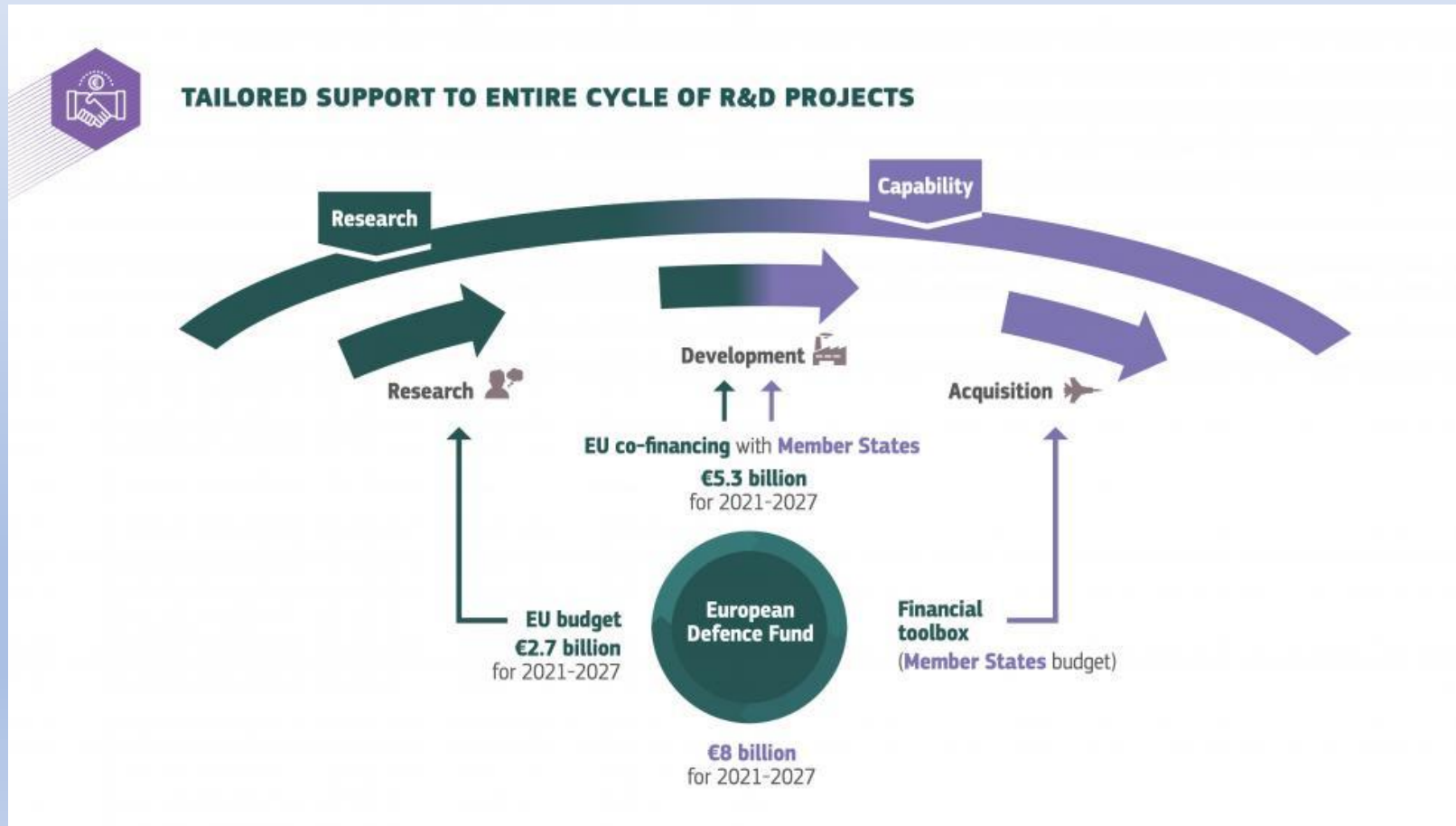
Връзка с проектите по ПЕСКО

Годишни програми

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА ОТБРАНА

за 2021-2027 - 8 млрд.€

за 2028-2034 – 100 млрд.€ или 500 млрд.€ (?)

EDF CATEGORIES OF ACTION

EUROPEAN
UNION

EUROPEAN
DEFENCE
FUND

MEDICAL RESPONSE, CBRN & HUMAN FACTORS

INFORMATION SUPERIORITY

SENSORS

CYBER

SPACE

DIGITAL TRANSFORMATION

ENERGY RESILIENCE &
ENVIRONMENTAL TRANSITION

MATERIALS AND COMPONENTS

AIR COMBAT

AIR AND MISSILE DEFENCE

GROUND COMBAT

FORCE PROTECTION AND MOBILITY

NAVAL COMBAT

UNDERWATER WARFARE

SIMULATION AND TRAINING

Horizontal categories

DISRUPTIVE
TECHNOLOGIES

INNOVATIVE DEFENCE
TECHNOLOGIES (SMEs)

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА ОТБРАНА

ГОДИШНИ РАБОТНИ ПРОГРАМИ НА ЕФО

Всяка година се разработва Годишна работна програма за следващата календарна година.

Проектът се разработва от национални експерти. В много случаи предложенията отчитат интересите на една или няколко конкретни държави-членки

Българските представители могат да подкрепят теми за включване в годишната програма!

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА ОТБРАНА

Изисквания към участниците:

- Консорциум от най-малко три държави-членки, или Норвегия (2 за ключови технологии – Disruptive technologies).
- Украйна не се счита за допустима държава, но се допуска някои дейности да се възлагат на украински фирми /отчитане на опита, тестване на изделия, придобиване на материали и др./
- Членовете на консорциума и подизпълнителите трябва да са базирани в ЕС и управлението им да е в ЕС.
- Фирмите/организациите да не са контролирани от трета държава, с възможни изключения при предварително одобрение и гаранции.
 - Резултатите от дейността на консорциума да не зависят от неасоциирана трета държава.
 - Да отговарят на международното право и на най-високите етични стандарти.
 - Да осигурят съфинансиране, когато е изискуемо

За някои покани има и допълнителни изисквания.

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА ОТБРАНА

РАБОТНА ПРОГРАМА ЗА 2025 ГОДИНА

17.00 часа на 16 октомври 2025г. – краен срок за подаване на документите

Общ Бюджет - € 1.065 млрд.

Развитие на способности: около 695 милиона евро

Изследвания в областта на отбраната: около 370 милиона евро.

Проектните предложения, за които български участници, искат да получат подкрепа от Министерството на отбраната (Letter of Support или Letter of Intent) трябва да постъпят в МО чрез Министерството на икономиката и индустрията

до 31 юли 2025 година.

Работна програма за 2025 година

Продължителност: Очакваната максимална продължителност за изпълнение на проектите варира от 24 до 36 месеца, въпреки че могат да бъдат предложени по-дълги срокове в зависимост от обхвата на проекта.

Бюджет на проекта: Всяка покана за предложения има определен бюджет, който е разпределен между различни теми и категории действия. Бюджетите за темите варират от 2 милиона евро до 79 милиона евро.

Плащането винаги е до максималния за проекта размер

Форми на финансиране: Финансовата подкрепа на ЕФО е под формата на **безвъзмездни средства**, които могат да бъдат еднократни безвъзмездни средства или безвъзмездни средства за реални разходи. Видът на финансирането, предоставено от ЕФО, е посочено в конкретната покана за проектни предложения.

Финансират се само допустими дейности.

Работна програма за 2025 година

Документът разграничава различни видове дейности

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ДЕЙНОСТИ (**Research Actions – RA**): Фокусирани върху генериране на нови знания, проучвания за осъществимост и дизайн на ранен етап.

ДЕЙНОСТИ ПО РАЗРАБОТКА (**Development Actions - DA**): Насочени към създаване на прототипи на системи, тестване и проучване/подготовка за въвеждане в производство на прототипи.

За всеки проект е определен начинът на осигуряване на средствата

- **Lump sum** (Еднократна или Фиксирана сума) - плащането е в зависимост от резултата
- **Actual costs** (Действителни разходи) – плащането е в зависимост от разходите

Работна програма за 2025 година

Проценти на финансиране: Базовият процент на финансиране по РП за ЕФР за 2025 г. се отнася до първоначалния процент на допустимите разходи, които могат да бъдат покрити от финансиране от ЕФО за различни видове дейности:

Type of activity	Baseline funding rate	
	Research action	Development action
(A) Generating knowledge	100% of eligible costs	Not applicable
(B) Integrating knowledge	100% of eligible costs	Up to 65% of eligible costs
(C) Studies	100% of eligible costs	Up to 90% of eligible costs
(D) Design	100% of eligible costs	Up to 65% of eligible costs
(E) System prototyping	Not applicable	Up to 20% of eligible costs
(F) Testing	Not applicable	Up to 45% of eligible costs
(G) Qualification	Not applicable	Up to 70% of eligible costs
(H) Certification	Not applicable	Up to 70% of eligible costs
(I) Increasing efficiency	Not applicable	Up to 65% of eligible costs

Процентът може да бъде увеличен чрез система на бонуси, като участие на МСП, съответствието с проект по PESCO

Работна програма за 2025 година

ACTIONS TO BE FUNDED THROUGH GRANTS AND RELATED TO THE CATEGORIES OF ACTIONS

3.1.1. DEFENCE MEDICAL RESPONSE, CHEMICAL BIOLOGICAL RADIOLOGICAL NUCLEAR (CBRN), BIOTECH AND HUMAN FACTORS (MCBRN) - 35M €

3.1.1.1. EDF-2025-RA-SGA-MCBRN-MCM-STEP: Defence medical countermeasures Alliance – Research actions

8 3.1.1.2. EDF-2025-DA-SGA-MCBRN-MCM-STEP: Defence medical countermeasures Alliance – Development actions

3.1.1.3. EDF-2025-RA-MCBRN-ATE: Autonomous triage and evacuation

3.1.2. INFORMATION SUPERIORITY (C4ISR) - 39M €

3.1.2.1. EDF-2025-RA-C4ISR-MIDS-STEP: European Multifunctional Information Distribution System

3.1.3. ADVANCED PASSIVE AND ACTIVE SENSORS (SENS) – 58.5M €

3.1.3.1. EDF-2025-DA-SENS-MB4DR-STEP: Multi-band 4D Radar technologies

3.1.3.2. EDF-2025-DA-SENS-IRD-STEP: Infrared detectors

Работна програма за 2025 година

3.1.4. CYBER (CYBER) - 54M €

3.1.4.1. EDF-2025-LS-RA-SI-CYBER-3RAV-STEP: Risk, robustness and resilience for autonomous vehicles in military operations

3.1.4.2. EDF-2025-DA-CYBER-CDOC-STEP: Improved cyber defence operations capabilities

3.1.5. SPACE (SPACE) - 115M €

3.1.5.1. EDF-2025-DA-SI-SPACE-3OS: On-orbit operations and services

3.1.5.2. EDF-2025-DA-SPACE-SBISR: Space-based ISR constellation

3.1.6. DIGITAL TRANSFORMATION (DIGIT) - 27M €

3.1.6.1. EDF-2025-LS-RA-CHALLENGE-DIGIT-HAIDP-STEP: Privacy-preserving human-AI dialogue systems – Participation in a technological challenge

3.1.6.2. EDF-2025-LS-RA-CHALLENGE-DIGIT-HAIDO: Privacy-preserving human-AI dialogue systems – Organisation of a technological challenge

3.1.7. ENERGY RESILIENCE AND ENVIRONMENTAL TRANSITION (ENERENV) 93M €

3.1.7.1. EDF-2025-RA-ENERENV-PSR: Propulsion system for next generation rotorcrafts

3.1.7.2. EDF-2025-LS-RA-SI-ENERENV-NH2PS-STEP: Naval hybrid propulsion and power systems

3.1.7.3. EDF-2025-DA-ENERENV-APEM: Aircraft propulsion and energy management systems

Работна програма за 2025 година

3.1.8. MATERIALS AND COMPONENTS (MATCOMP) - 25M €

3.1.8.1. EDF-2025-RA-MATCOMP-CDA-STEP: Chiplets for defence applications

3.1.9. AIR COMBAT (AIR) 103M €

3.1.9.1. EDF-2025-DA-AIR-CAC: Collaborative air combat

3.1.9.2. EDF-2025-DA-AIR-EPE: Enhanced pilot environment

3.1.10. AIR AND MISSILE DEFENCE (AIRDEF)

3.1.11. GROUND COMBAT (GROUND) 192M €

3.1.11.1. EDF-2025-RA-GROUND-CBC: Technologies for counter-battery capabilities

3.1.11.2. EDF-2025-DA-GROUND-FM2LP: Future modular multifunctional land platforms and enabling technologies, including green technologies

3.1.11.3. EDF-2025-DA-GROUND-LCC-STEP: Land collaborative combat including air-land

3.1.11.4. EDF-2025-DA-SI-GROUND-DAMM: Drone-based affordable mass munitions

3.1.12. FORCE PROTECTION AND MOBILITY (PROTMOB) 35M €

3.1.12.1. EDF-2025-DA-PROTMOB-SS: Full-size demonstrators for next generation soldier systems

Работна програма за 2025 година

3.1.13. NAVAL COMBAT (NAVAL) - 54M €

3.1.13.1. EDF-2025-DA-NAVAL-DSNCC-STEP: Digital Ship and Naval Combat Cloud

3.1.14. UNDERWATER WARFARE (UWW) - 45M €

3.1.14.1. EDF-2025-RA-UWW-SOASW: Stand-off anti-submarine warfare engagement

3.1.14.2. EDF-2025-DA-UWW-AUWN-STEP: Advanced underwater networks

3.1.15. SIMULATION AND TRAINING (SIMTRAIN) - 43M €

3.1.15.1. EDF-2025-RA-SIMTRAIN-DAFAS: Multi-disciplinary design and analysis framework for Aerial Systems

3.1.15.2. EDF-2025-RA-SIMTRAIN-LVC-STEP: Live, virtual, constructive training interoperability

3.1.16. DISRUPTIVE TECHNOLOGIES (DIS) - 43M €

3.1.16.1. EDF-2025-LS-RA-DIS-GDET: Great-depth enabling technologies

3.1.16.2. EDF-2025-LS-RA-DIS-NT: Non-thematic research actions targeting disruptive technologies for defence

Работна програма за 2025 година

3.2. ACTIONS TO BE FUNDED THROUGH GRANTS BUT NOT RELATED TO THE CATEGORIES OF ACTIONS - 67M €

3.2.1. EDF-2025-LS-RA-SMERO: CALL FOR PROPOSALS DEDICATED TO SMES AND RESEARCH ORGANISATIONS

3.2.2. EDF-2025-LS-DA-SME: CALL FOR PROPOSALS DEDICATED TO SMES

3.2.3. EDF-2025-CSA-NFP: CALL FOR PROPOSALS FOR COORDINATION AND SUPPORT ACTION TO THE NATIONAL FOCAL POINTS (NFP) NETWORK

3.3. ACTIONS IMPLEMENTED UNDER INDIRECT MANAGEMENT

3.3.1. EDF-2025-LS-RA-SMERO-NT: NON-THEMATIC RESEARCH ACTIONS BY SMES AND RESEARCH ORGANISATIONS

3.3.2. EDF-2025-LS-DA-SME-NT: NON-THEMATIC DEVELOPMENT ACTIONS BY SMES

3.3.3. EDF-2025-LS-RA-DIS-NT: NON-THEMATIC RESEARCH ACTIONS TARGETING DISRUPTIVE TECHNOLOGIES FOR DEFENCE

Пълната информация за Работната програма,
темите и отделните проекти можете да
намерите на:

[https://defence-industry-
space.ec.europa.eu/edf-work-programme-
2025_en](https://defence-industry-space.ec.europa.eu/edf-work-programme-2025_en)

КАК ДА КАНДИДАТСТВАМЕ ПО ПРОЕКТИ ПО EDF 2025?

- **Проверка на допустимостта:** Организация и консорциумът като цяло отговарят на критериите, посочени за всяка конкретна покана.
- **Подготовка на предложението:** Разработка на подробно предложение за проект, което включва цели, очаквани резултати и включени технологични иновации.
- **Изпращане през портала на ЕС:** Предложенията трябва да се подават през официалния портал на ЕС за подаване на проектни предложения преди крайните срокове.
- **Процес на оценка:** Европейската комисия оценява предложенията въз основа на тяхното качество, иновации и принос към европейската отбрана спомощта на оценители
- Трябва да се внимава за конкретните указания за всеки обявен проект, така че да се отговори на всичките изисквания.

Работна програма за 2025 година

УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА:

Изпратени преди крайния срок за поканата: 16 октомври 2025 г. 17:00 СЕТ

Подадени по електронен път чрез системата за електронно подаване на портала за финансиране и оферти

Да бъдат пълни и изпратени с помощта на предоставените формуляри

Описанието на предложението не трябва да бъде по-дълго от 100 страници (част В)

Да са изготвени на един от официалните езици на Съюза (препоръчва се английски език)

Всяко предложение трябва да бъде подадено само към една тема

Предложението да бъде четимо, достъпно и pdf файловете да са с възможност за печат и търсене, освен ако не е посочено друго

Внимание! Всички заложи в обявлението дейности трябва да са предвидени в проекта.

Случаи на недопустимост на фирмите:

- Несъстоятелност
- Неплащане на данъци или осигуровки
- Тежка професионална грешка
- Измами, корупция, участие в престъпна организация, пране на пари или финансиране на тероризма и престъпления и др.;
- Сериозни нарушения на договора
- Създаване на фиктивна компания
- Отказ за сътрудничество при разследвания, подбуждане към омраза или дискриминация и нарушаване на правилата за конфликт на интереси

ПРИЧИНИ ЗА НЕДОПУСТИМОСТ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

- Не са включени задължителни приложения
 - Не са използвани задължителни образци
 - Приложенията не са изцяло попълнени
- Липсват документи/приложения за някои от участниците в консорциума
- Приложенията не са подписани или не са подписани от съответното лице
 - Единични кандидати
- Минимален брой субекти, които не са независими
- Бенефициенти, свързани субекти или подизпълнители, участващи в действието, не са от допустими държави (ЕС/Норвегия)
- Инфраструктура, съоръжения, активи и ресурси, използвани за изпълнение на действието, не са в допустими държави (ЕС/Норвегия)
 - Задължителни дейности, посочени в темата, не са включени в предложението
- Декларирани суми за съфинансиране, които не покриват нуждите от съфинансиране за цялото действие
- Предложения, насочени към дейности по проектиране, които не се основават на хармонизирани изисквания за отбранителни способности

ПРИЧИНИ ЗА ПО-НИСКИ РЕЗУЛТАТИ

- Предложенията не са „достатъчно подробни” или съдържат „недостатъчна информация”, което не позволява правилна оценка
 - Предложения, които не са достатъчно ясни
 - Не е отговорено на въпросите на шаблона
 - Несъответствия между част А и част В
- Описание на предложението (част В), по-дълго от 100 страници, или неспазване на изискванията за форматиране и размер на шрифта → страници над ограничението за страници не се оценяват.
- Единични или множество сериозни недостатъци, които не могат да бъдат отстранени по време на подготовката на споразумението за безвъзмездна помощ

ПРИЧИНИ ЗА ПО-НИСКИ РЕЗУЛТАТИ

- Цялостната концепция и надеждността на решението не са подходящи за приложения в областта на отбраната
- Функционалните изисквания в нетематични покани не са добре формулирани или не са подходящи в контекста на отбраната
- Големи, сложни предложения за текущи проекти може да нямат иновативни концепции
 - Притежаването на ИС върху резултатите от минали или текущи проекти, които да се използват в проекта, не винаги е ясно обяснено
- Конкурентното предимство на продукта/технологията/решението спрямо съществуващи или планирани решения не е убедително
- Пазарният анализ (ЕС, глобален) е повърхностен, не съдържа количествени данни или не е ориентиран към пазара на отбраната
 - Не е демонстрирана технологична независимост от трети държави
- Не е демонстрирано укрепване на европейската сигурност на доставките, включително създаването на НОВИ вериги за доставки.

ПРИЧИНИ ЗА ПО-НИСКИ РЕЗУЛТАТИ

- Липсват стратегии за използване/рециклиране
- Без засягане на аспекти на поддръжка/устойчивост
- Без засягане на аспекти на използване на решенията при подходящи (напр. тежки) военни условия
 - Предложения, които не надхвърлят минималния брой държави-членки, които възнамеряват да използват, притежават или поддържат решенията
- Работният план е лошо структуриран: график, взаимовръзка между работните пакети
 - Липсва визуално представяне, напр. диаграми
 - Етапи, трудни за проверка
 - Няма връзка между задачите и резултатите
- Структурите на управление са твърде сложни за размера на консорциума или проекта
 - Непълно идентифициране на риска.

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА ОТБРАНА

Каква информация може да получим от страницата на ЕФО?

(Запознайте се внимателно с насоките и съветите)

https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/european-defence-fund-edf-official-webpage-european-commission_en

EU Funding & Tenders Portal

- <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

В ПОМОЩ НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

EU DEFENCE INNOVATION SCHEME

**For European
Defence
Innovators**

CHALLENGE YOUR IDEA

27.6 M€

- Defence Hackathon (0.6 M€)
- Technological Challenge on Privacy-preserving human-AI dialogue systems (27 M€)

ACCELERATE YOUR INNOVATION

35 M€

- Soldier Systems – A selected consortium invites individual SMEs and start-ups for targeted acceleration services

336.6 M€

2025

EMPOWER SMEs

116 M€

- Open SME R&D calls (67 M€)
- Research calls for disruptive technologies (43 M€)
- Business coaching for SMEs (1.6 M€)
- Business Accelerator & Matchmaking (4.4 M€)

IMPROVE ACCESS TO FINANCE

20 M€ (total 175 M€ until 2027)

- Defence Equity Facility, implemented by the European Investment Fund

MIGRATE YOUR INNOVATION FROM CIVIL TO DEFENCE

138 M€

- Research spin-in calls on Cyber (20 M€) and Energy & Environment (20 M€)
- Development spin-in calls on Space (49 M€) and Ground Combat (49 M€)

EU DEFENCE INNOVATION SCHEME (EUDIS)

- част от ЕФО

- Цел: да улесни МСП и новатори да бъдат част от европейския отбранителен сектор
 - Общо 1,46 милиарда евро от Европейския фонд за отбрана (ЕФО), и 400-500 милиона евро от други публични и частни източници.
 - В работната програма на ЕФО за 2025 са заложили 336,6 мил. евро.

Посетете сайта на програмата за да се запознаете с възможностите за участие в бизнес акселератора (27 април), хакатона (5 май), **възможностите за търсене на партньори** и други.

<https://eudis.europa.eu/>

Търсене на партньори

EUDIS Matchmaking - <https://eudis-matchmaking.eu/>

Matchmaking by NFPs - <https://edfnetwork.eu/matchmaking/>

Enterprise Europe Network - <https://een.ec.europa.eu/partnering-opportunities>

Funding & Tender portal - <https://een.ec.europa.eu/partnering-opportunities>

МСП са важни участници в проектите тъй като могат да предоставят ключови знания и технологии, имат предимство при определени проекти, участието им носи процентно увеличение на одобряваните бюджети.

[Home](#) [Programme](#) [FAQs](#) [Contact](#)

[Join Matchmaking](#)

EUDIS Matchmaking: Connecting Defence Innovators, Investors & Industry Leaders in Europe

Continuous open call starting on 19.03.2025

The earlier you apply, the more opportunities you'll get to connect.

[Join Matchmaking](#)

PROGRAMME OF THE
EUROPEAN UNION

👤 Log in

Search

Enterprise Europe Network

[Home](#) | [About us](#) ▾ | [Partnering opportunities](#) | [Local contact points](#) | [News](#) | [Events](#) | [Blog](#) | [Success stories](#) | [Webinars](#)

Enterprise Europe Network

The world's largest support network for small and medium-sized enterprises (SMEs) with international ambitions.

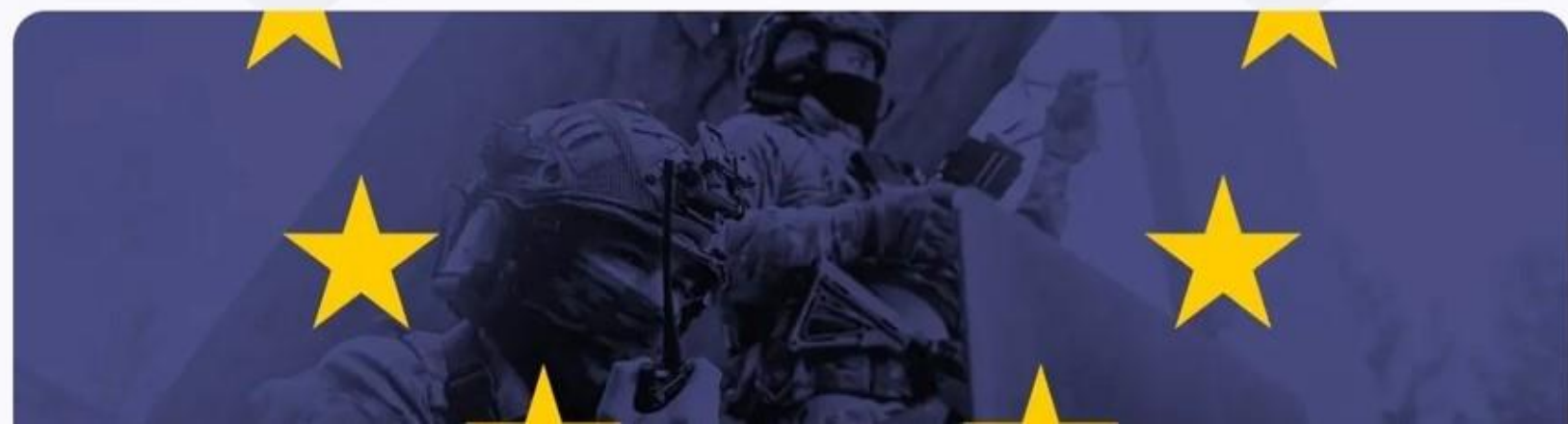
[Learn how we can help you](#) >

#EENCanHelp

European Defence Fund: Enhancing Opportunities for All (EOA) Project

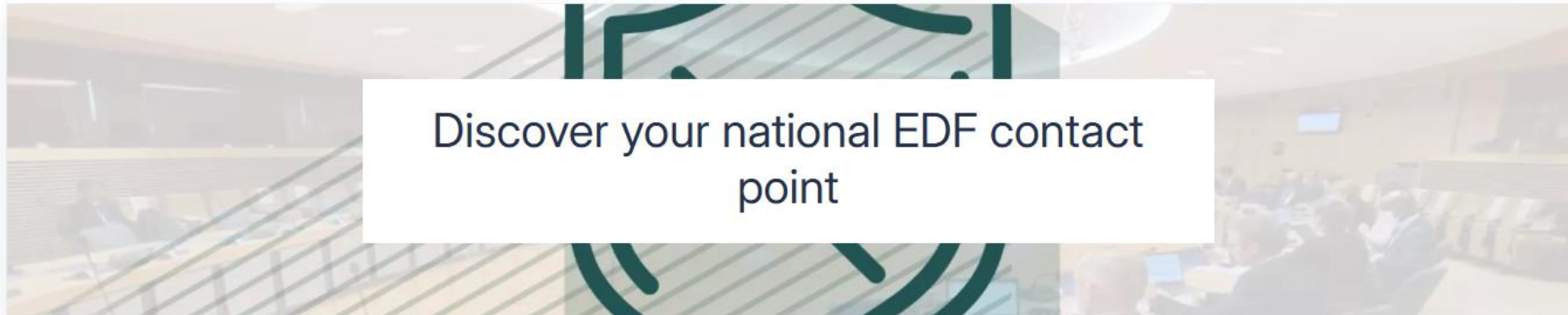
Welcome to our platform, an initiative developed as part of the Enhancing Opportunities for All (EOA) project under the European Defence Fund (EDF). This website aims to support and strengthen the outreach and collaboration efforts of the National Focal Points (NFPs) network across EU Member States and Norway.

Defence Industry and Space

[Home](#) | [About](#) | [Newsroom](#) | [EU Space](#) | [EU Defence Industry](#) | [EU Aeronautics Industry](#) | [Funding opportunities](#)[Home](#) > [EU Defence Industry](#) > Network of European Defence Fund National Focal Points (NFP)

Network of European Defence Fund National Focal Points (NFP)

Discover your national EDF contact point

What are European Defence Fund (EDF) NFPs?

The National Focal Points (NFPs) are individuals nominated by EU Member States and countries associated to the European Defence Fund (Norway). NFPs will support the implementation of the European Defence Fund: working closely with DG DEFIS they will reach out to stakeholders, notably applicants and potential applicants, provide information and advice to potential applicants and beneficiaries of the EDF programme

КАКВО СЪДЕЙСТВИЕ МОЖЕ ДА ПОЛУЧИМ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ ТОЧКИ ЗА КОНТАКТ

- Съветват относно административните процедури на Комисията, правилата и формулярите за кандидатстване, свързани с програмата на ЕФО;
- Съветват относно националните административни процедури и специфичните условия, свързани с процеса на кандидатстване, напр. гаранции, субекти от трети държави;
- Организируют информационни дни и други събития, като национални информационни дни на EDF;
- Разпространяват до потенциалните кандидати обща документация за ЕФО и документация, свързана с конкретна покана за предложения за ЕФО.
- Националните контактни точки могат да предлагат допълнителни услуги като предоставяне на помощ при дейности по търсене на партньори и насочване към други мрежи за подкрепа на бизнеса; информация за съответната администрация на държавите-членки и за други услуги и програми за финансиране на европейско, национално и регионално ниво.

Belgium - NL

Xavier HAEZEBROUCK

Organisation: FPS Economie

Website: <https://economie.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/specifieke-sectoren/defensie/h...> 🌐

Email: xavier.haezebrouck@economie.fgov.be 🌐

Functional Mailbox: nfp-edf@economie.fgov.be 🌐

Phone number: +32 2 277 92 37

Bulgaria

Dilyana KARAGEORGIEVA

Organisation: Ministry of Economy

Website: <https://www.mi.government.bg/bg/themes-c412.html> 🌐

Email: d.karageorgieva@mi.government.bg 🌐

Phone number: +359 2 940 75 82

Croatia

Goran BASARAC

Organisation: Croatian Defense Industry Competitiveness Cluster

Email: predsjednik@hkkoi.hr 🌐

Belgium - FR

Pierre DE MAN (Alternate)

Organisation: Ministry of Defence

Website: <https://economie.fgov.be/fr/themes/entreprises/secteurs-specifiques/defense/fon...> 🌐

Email: pierre.DeMan2@mil.be 🌐

Phone number: +32 2 443 59 12

Bulgaria

Kliment KLIMENTOV (Alternate)

Organisation: Ministry of Economy and Industry

Email: k.klimentov@mi.government.bg 🌐

Phone number: +359 2 940 7398

Croatia

Tadija LUČIĆ (Alternate)

Organisation: Ministry of Defence

Email: tadija.lucic@morh.hr 🌐

Благодаря за вниманието!

Йордан Божилов

Софийски форум за сигурност - bozhilov@sofiaforum.bg

INPROGSO - office@inprogso.com